សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្លើយតបនឹងសេចក្តីប្រកាសដកខ្លួនរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ពីការចរចាអំពីដំណើរការកាត់ទោសខ្មែរក្រហម

ថ្លែងដោយឯកឧត្តម សុខ អាន ទេសរដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី និងជាប្រធានក្រុមការងារសម្រាប់សហប្រតិបត្តិការជាមួយអ្នកជំនាញការបរទេស និងការរៀបចំដំណើរការកាត់ទោសមេដឹកនាំខ្មែរក្រហម

ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ថ្ងៃទី១២ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០២

ខ្ញុំបានទទួលលិខិតមួយច្បាប់ចុះថ្ងៃទី៨ កុម្ភៈ ពីឯកឧត្តម ហេន ខូរេល ដែលក្នុងនោះឯកឧត្តមបានថ្លែងថា អង្គការសហប្រជាជាតិនឹងឈប់បន្តការចរចាជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្ពោះទៅបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ។ ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវការស្រងាកចិត្តយ៉ាងខ្លាំងចំពោះការប្រកាសដែលមិនរំពឹងទុកទាំងស្រុងបែបនេះ ។

នេះជាការភ្ញាក់ផ្អើលដោយបានដឹងថាលេខាធិការដ្ឋានអង្គការសហប្រជាជាតិគិតថា វាហាក់បីដូចជាយើងមិនអាចដោះស្រាយបញ្ហាតាមការចរចាបន្ថែមទៀតបាន ទោះបីជាភាគីទាំងពីរបានឈានដល់ការឯកភាពគ្នាយ៉ាងច្រើនតាមរយៈដំណើរការនៃការចរចាចាប់តាំងពីសេចក្តីព្រាងពីរខុសគ្នាមួយនៃច្បាប់តែមួយត្រូវបានដាក់លើតុចរចាអស់រយៈពេល២ឆ្នាំកន្លះកន្លងមក ។ ការចរចានេះជាកិច្ចការដ៏លំបាកដូចជាការបើកទូកក្តោងតាមផ្លូវទឹកថ្មីដែលគ្មានផែនទី ប៉ុន្តែយើងបានឈានដល់ការរៀបចំតុលាការជាតិមួយ ដោយមានការចូលរួមជាអន្តរជាតិដែលមិនបានព្រាងទុកជាមុន ។ ការសម្របសម្រួលត្រូវបានធ្វើឡើងរវាងភាគីទាំងសងខាងក្នុងដំណើរការនេះ ប៉ុន្តែខ្ញុំជឿថា គំរូដែលយើងបានរៀបចំ និងដែលត្រូវបានអនុម័តទៅជាច្បាប់កម្ពុជានាថ្ងៃទី១០ សីហា ឆ្នាំ២០០១ បានបង្កើតមូលដ្ឋានដ៏រឹងមាំសម្រាប់ការកាត់ទោសនេះ ។ ខ្ញុំមានជំនឿថា ច្បាប់ដែលបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជាដោយមានការចូលរួមជាអន្តរជាតិ និងឆ្លើយតបនឹងស្តង់ដារអន្តរជាតិដែលអាចទទួលយកបាននេះ អាចធ្វើឲ្យចេញជារូបរាងនូវគោលការណ៍ជាមូលដ្ឋានទាំងអស់ដែលបានឯកភាពគ្នារវាងភាគីទាំងពីរក្នុងអំឡុងពេលចរចា ។

បីសប្តាហ៍មុន ខ្ញុំបានសរសេរលិខិតផ្ញើជូនឯកឧត្តម ហេន ខូរេល តាមខ្លឹមសារទាំងនេះ និងបានឆ្លើយតបយ៉ាងលម្អិតចំពោះចំណុចទាំង១១ដែលឯកឧត្តមលើកឡើងពាក់ព័ន្ធនឹងច្បាប់ ដោយបំភ្លឺច្បាស់លាស់នូវជំហររបស់យើង និងសំណូមពរលើចំណុចពាក់ព័ន្ធមួយចំនួនអាចត្រូវបានដាក់បញ្ចូលក្នុងអត្ថបទសហប្រតិបត្តិការ *Articles of Cooperation* ដែលបានស្នើដើម្បីចុះហត្ថលេខាដោយភាគីទាំងពីរ ហើយឯកសារដែលធ្លាប់តែពោលនេះនឹងគ្រប់គ្រងការចូលរួមជាអន្តរជាតិក្នុងអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ។

ដើម្បីផ្តល់នូវសាវតារបន្ថែម ចំពោះសេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ខ្ញុំនាថ្ងៃនេះ ខ្ញុំនឹងបញ្ចេញនូវលិខិតរបស់ខ្ញុំដែលបានផ្ញើជូនឯកឧត្តម ហេន ខូរេល កាលពីថ្ងៃទី២៣ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០១ នឹងថ្ងៃទី២២ មករា ឆ្នាំ២០០២ ក៏ដូចជាឯកសារផ្សេងៗទៀត រួមទាំងការបកប្រែជាភាសាអង់គ្លេសនៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតឲ្យមានអង្គជំនុំជម្រះក្នុងតុលាការកម្ពុជា ដើម្បីកាត់សេចក្តីឧក្រិដ្ឋកម្មដែលបានប្រព្រឹត្តឡើងក្នុងរយៈពេលកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ។ រហូតដល់ពេលនេះ យើងសូមកោតសរសើរចំពោះឯកឧត្តម ហេន ខូរេល ដែលបានឯកភាពរក្សាការពិភាក្សាផ្លាស់ប្តូរមតិយោបល់រវាងភាគីទាំងពីរដោយសម្ងាត់ ប៉ុន្តែដោយយោលលើសកម្មភាព

ឯកតោភាគីបច្ចុប្បន្នពីអង្គការសហប្រជាជាតិក្នុងការបញ្ឈប់ពិភាក្សា និងដោយយោលលើការបកស្រាយខុសយ៉ាងពិតប្រាកដចំពោះជំហររបស់កម្ពុជា ដែលបានលេចចេញពីបទអត្ថាធិប្បាយរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិនាថ្ងៃទី៨ កុម្ភៈនោះ វាហាក់បីដូចជាមានបំណងផ្សព្វផ្សាយឯកសារនេះជាសាធារណៈក្នុងពេលនេះ ។

ឥឡូវនេះ ខ្ញុំសូមធ្វើការឆ្លើយតបដោយត្រង់ៗ ទៅនឹងចំណុចសំខាន់ពីរ នៅក្នុងសេចក្តីថ្លែងការដ៏វែងនិងស្មុគស្មាញដែលបានធ្វើឡើងដោយឯកឧត្តម ហេន ខូរេល កាលពីថ្ងៃសុក្រទី៨ កុម្ភៈ ដូចតទៅ÷

ទី១ ការអះអាងទូទៅត្រូវបានធ្វើឡើងថា អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញដូចដែលបានគ្រោងទុកបច្ចុប្បន្ន នឹងមិនអាចធានាបាននូវឯករាជ្យភាព ភាពមិនលម្អៀង និងគោលដៅបានទេ ហើយជាឯកសារយោងអរូបីចំពោះស្តង់ដារយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ ប៉ុន្តែឯកឧត្តម ហេន ខូរេល ពុំបានផ្តល់នូវការបកស្រាយណាមួយដែលថា ច្បាប់ស្តីពីអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញផ្ទុយនឹងស្តង់ដារនេះឡើយ ។

ទី២ ចំណុចសំខាន់ទីពីរពាក់ព័ន្ធនឹងទំនាក់ទំនងរវាងច្បាប់កម្ពុជាដែលបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ និងអនុស្សរណៈស្តីពីការយោគយល់គ្នានិងអត្ថបទសហប្រតិបត្តិការដែលបានស្នើដើម្បីចុះហត្ថលេខារវាងភាគីទាំងពីរ ។ នៅក្នុងលិខិតរបស់ខ្ញុំចុះថ្ងៃទី២៣ វិច្ឆិកា ខ្ញុំបានរៀបរាប់ថា តាមទស្សនៈរបស់យើង "ច្បាប់ដែលត្រូវបានអនុម័តដោយអង្គការនីតិបញ្ញត្តិកម្ពុជាក្រោមរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជា បានកំណត់នូវយុត្តាធិការនិងសមត្ថកិច្ចនៃអង្គជំនុំជម្រះ ក៏ដូចជាសមាសភាពរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងនិងនីតិវិធីនៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេច ផ្ទុយទៅវិញអត្ថបទសហប្រតិបត្តិការកំណត់ទម្រង់ការនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានិងអង្គការសហប្រជាជាតិ ក្នុងការអនុវត្តមាត្រាទាំងឡាយនៃច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការជួយឧបត្ថម្ភគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេសនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។

យើងឃើញការដាច់ពីគ្នាកាន់តែច្បាស់ រវាងភាពដើមនិងគោលបំណងនៃច្បាប់ និងអត្ថបទសហប្រតិបត្តិការ ។ យើងពុំមានបំណងណាមួយដើម្បីបន្ថយខ្លឹមសារនៃអត្ថបទសហប្រតិបត្តិការដល់ឋានៈជាឯកសារបច្ចេកទេសនិងរដ្ឋបាលដែលចំណុះច្បាប់ទេ (ដោយប្រើពាក្យរបស់ឯកឧត្តម ហេន ខូរេល) ។ មិនមែនជាការត្រឹមត្រូវទេ ដូចដែលតាមសម្តីនៃអ្នកនាំពាក្យរបស់អគ្គលេខាធិការ) ថារដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានបដិសេធនូវសំណើរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ដែលជំនួយឧបត្ថមរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិនឹងត្រូវគ្រប់គ្រងដោយកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិនិងកម្ពុជា ។ តាមការពិត នេះជាតួនាទីដែលយើងបានគ្រោងរៀបចំសម្រាប់អត្ថបទសហប្រតិបត្តិការ ដូចមូលដ្ឋានធម្មតានៃកិច្ចព្រមព្រៀងសហប្រតិបត្តិការរវាងរដ្ឋជាសមាជិកមួយជាមួយអង្គការសហប្រជាជាតិដែរ ។

រដ្ឋជាសមាជិកមួយចំនួនរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិដែលជាអ្នកគាំទ្រដ៏ខ្លាំងក្លានៃការចរចាឆ្ពោះទៅបង្កើតតុលាការកាត់សេចក្តីខ្មែរក្រហម បានសម្តែងនូវគោលបំណងរបស់ខ្លួនក្នុងការបន្តដំណើរការនេះ (ការដកស្រង់ពីសេចក្តីថ្លែងការណ៍ទាំងនេះនឹងត្រូវបានចែកជូនបន្ទាប់ពីសន្និសីទនេះ) ។ អនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំថ្លែងយ៉ាងច្បាស់ថា ពីភាគីកម្ពុជា ទ្វារនៅតែបើកចំហចំពោះការចរចាជាមួយអង្គការសហប្រជាជាតិ ។ មាត្រាទី៤៦នៃច្បាប់របស់យើងបានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា ជាបឋមត្រូវផ្តល់ឲ្យមានការចូលរួមរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិក្នុងដំណើរការនេះ ។ វាមានសារសំខាន់ដើម្បីយល់ថា ច្បាប់ដែលបានអនុម័តដោយអង្គការនីតិបញ្ញត្តិរបស់យើងគឺជាលទ្ធផលនៃការចរចាទាំងស្រុងរវាងកម្ពុជានិងអង្គការសហប្រជាជាតិ ហើយក្នុងច្បាប់នោះមានចំណុចសម្របសម្រួលជាច្រើនពីភាគីរបស់យើងក៏ដូចជាពីភាគីអង្គការសហប្រជាជាតិដែរ ។

ខ្ញុំសូមធ្វើការសន្និដ្ឋានថា រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានៅតែប្តេជ្ញាក្នុងការស្វែងរកយុត្តិធម៌ចំពោះបទឧក្រិដ្ឋដែលបានប្រព្រឹត្តដោយខ្មែរក្រហម ក្នុងនាមប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជានិងមនុស្សជាតិទាំងមូល ។ យើងជឿជាក់ថា ច្បាប់ដែលបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១០ សីហា ឆ្នាំ២០០១ ផ្តល់នូវមូលដ្ឋានគ្រឹះដល់ដំណើរការស្វែងរកយុត្តិធម៌ក្នុងតុលាការកម្ពុជា ដោយមានការចូលរួមជាអន្តរជាតិ ហើយឆ្លើយតបនឹងស្តង់ដារអន្តរជាតិដែលអាចទទួលយកបាន ព្រមទាំងសង្ឃឹមថាអង្គការសហប្រជាជាតិនឹងជាផ្នែកមួយនៃដំណើរការនេះ ។